1893 — 1973
80 років
Служби Народові

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 81-83 Grand St.
Jersey City, N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюзу: 435-8740
— Тел. з Ню Йорку: —
BArcly 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXX. Ч. 68. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК ЧЕТВЕР, 12-го КВІТНЯ 1973 ЦЕНТІВ 15 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK THURSDAY, APRIL 12, 1973 No. 68. VOL. LXXX.

КОРОТКІ ВІСТКИ

Середа, 11 квітня 1973

У ЗАХОПЛЕНОМУ ІНДІЯНАМИ СЕЛИЩІ ВУНДЕД НІ покищо все триває без змін: індіяни із зброєю охороняють селище, навколо якого розташувалися частини війська й поліції. Між речником індіян Росселом Мінсом і урядовим представником була підписана згода про припинення тієї „бльокади", але індіяни домагаються виконання різних умов — і не хочуть скласти зброї. Тому урядовий представник Леонард ..ермент повідомив, що переговори покищо перервані й відновляться тоді, коли індіяни здадуть зброю поліції.

АСТРОНАВТ ДЖЕЙМС ЕРВІН МАВ СЕРДЕЧНИЙ випадок, хоча раніше не було помітно в нього якихось особливих симптомів сердечної хвороби. Ервін є один із усіх дванадцяти астронавтів, які висаджувалися на поверхні Місяця. Д. Ервіна негайно відвезли в лікарню в Орорі, Колорадо, стан його здоров'я задовільний.

ТИМЧАСОВИЙ ДИРЕКТОР ЕФ-БІ-АЙ ПАТРІК ГРЕЙ склав заяву по те, що в ЗСА населення повинно остерігатися шпигунів із СССР та країн комуністичного бльоку. Без огляду на різні форми коекзистенції, сказав Патрік Грей, СССР не скорочує мережі своїх шпигунів: „Загроза шпигунства тепер ще збільшилася, бо в ЗСА зросла кількість різних службовців із країн совєтського бльоку, а багато з них сюди приїжджають для шпигування".

КОЛИШНІЙ СТУДЕНТ ПРІНСТОНСЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ пожертвував 500 000 долярів на той університет, зокрема для розбудови інституту для вивчення державних і міжнародних справ ім. Вудро Вільсона. Жертводавець не забажав оприлюднити свого прізвища, відомо лише те, що він закінчив Прінстонський університет у 1924 році.

СИЛЬНА ЗАСУХА У ТРЬОХ КРАЇНАХ в Південній Америці — в Нікараґві, Коста-Ріці та Гондурасі, викликала велику дорожнечу харчових продуктів. Усі три країни почали імпортувати зерно, м'ясо та інші харчі. Засуха дає себе відчути і в інших країнах у центральній частині Америки. НСВТДК АОИЕІУ АОИЕІУ АОПП

АДМІНІСТРАЦІЯ ПРЕЗИДЕНТА РИЧАРДА НІКСОНА задумує завести додаткові податки на довожувану до ЗСА нафту, очищену й неочищену, та на бензину для автомобілів. Ці податки будуть зватися „додатковими обтяженнями", бо тільки Конґрес може виносити рішення про такі податки. Нові заходи скеровані на те, щоб підтримати і заохотити американських нафтопромисловців до розбудови домашнього, внутрішнього нафтового промислу.

ПАПА ПАВЛО VI ПРИЙНЯВ в минулий понеділок на одногодинній авдієнції президента Південного В'єтнаму Нгуєна Ван Тієа, який прибув до Риму після відвідання Америки. Папа, твердять газети, закликав Тієа, щоб той звільнив політичних в'язнів. Тієу заявив згодом на пресовій конференції у Римі, що це „комуністична пропаґанда", наче б у південнов'єтнамських в'язницях сиділи політичні опоненти. Насправді — твердив він — у Південному В'єтнамі є 21.007 кримінальних злочинців і 5.081 комуністичних терористів.

ДО ЛОНДОНУ ПРИБУВ прем'єр Ірану Амір Аббас Говейда на наради з британськими керівними мужами у преважливій справі оборони Перської затоки проти зазіхань Москви, яка користується послугами комунофільського режиму арабського Іраку. Після того, як Британія відкликала з-над Червоного й Арабського морів військову фльоту та військові гарнізони, найсильнішою державою у тому районі є Іран, який вважає себе оборонцем Перської затоки.

У СОВЄТСЬКОМУ СОЮЗІ ПРОБУЮТЬ всадовитись італійські та німецькі автомобільні компанії: „Фіят" і „Мерцедес", як теж споріднений з „Мерцедесом" австрійсько - німецький „Даймлер". Совєти дозволили на встановлення у Москві ремонтного варстату „Даймлера". „Мерцедес- Бенц" влаштував у Москві виставку своїх кругло 200 різнородних возів. Однак це такі високоякісні й дорогі автомобілі, що пересічний совєтський громадянин не може про них і мріяти.

ДО САЙҐОНУ ПРИБУВ американський сенатор Едвард Брук, республіканець із Мессачусетсу, одинокий мурин в Сенаті. Він об'їздить країни Південної Азії, але Північний В'єтнам не дозволив йому на відвідання Ганою.

АМЕРИКАНСЬКИЙ УРЯД ДІЙШОВ до згоди з високим комісарем Об'єднаних Націй для справ втікачів, князем Садруддіном Аґа Ханом, який має свій осідок у Женеві, — що Америка прийме ще 500 бездержавних кольорових людей з африканської Уганди, відкіля примусово видалив їх тамошній президент Іді Амін. Америка вже прийняла 1.000 таких виселенців, родом здебільша з Азії.

Президент пропонує зміни торговельного законодавства

Вашинґтон. — Президент Ніксон переслав 10 квітня Конґресові далекойдучі пропозиції щодо змін в американському торговельному законодавстві. Найважливішим у цих пропозиціях є те, що президент Ніксон хоче одержати від Конґресу особливі повновласті, які давали б йому вільну руку у торговельних взаєминах з іншими державами, а зокрема уможливлювали встановляти та касувати, чи обмежувати митні бар'єри, якщо цього вимагатиме ситуація. Згідно з заявою президента Ніксона, йому йдеться про максимально можливе розширення американських торговельних зв'язків, що мало б створити підстави для дальшого росту американського господарського життя та добробуту в ЗСА. На думку президента Ніксона, збереження у світі миру пов'язане з наладнанням економічних відносин. У випадку, коли економічні конфлікти між державами будуть далі продовжуватися, мир у світі не буде тривалий. У посланні до Конґресу президент Ніксон підкреслив, що йдеться про найдальші йдучі зміни в американському торговельному законодавстві за останню декаду і що „це законодавство означає більше місць праці і кращу працю для американських робітників. Воно допоможе американському споживачеві одержувати більше за свій доляр. Воно уможливить поширити торгівлю, а разом з цим поширити добробут для З'єднаних Стейтів та для наших торговельних партнерів. Але що найважливіше, ці пропозиції допоможуть зменшити міжнародне напруження і скріпити будову миру". Пропоновані президентом Ніксоном зміни в торговельному законодавстві, получені з наданням Президентові широких повновластей на найближчих п'ять років, зустрілися з досить мішаною реакцією серед конґресменів та сенаторів. Особливо нерадо Конґрес ставиться до пропозиції дати Президентові додаткові повновласті, бо чимало сенаторів і конґресменів вважають, що Президент і так має тих повновластей надто багато. Все таки, враховуючи важливість проблеми, можна сподіватися, що Конґрес після довшої дискусії схвалить в основному проєкт змін в торговельному законодавстві у такому вигляді, як його подав президент Р. Ніксон. Таку думку висловив Вілбур Д. Мілс, голова Комісії шляхів і засобів в Палаті репрезентантів, який заповів, що Комісія почне розгляд одержаних пропозицій 7 травня, а остаточне затвердження проєкту Палатою наступить в серпні ц. р. Треба відзначити, що проєкт президента Ніксона в основному позитивно зустріла американська преса „в тому і та, яка до нього не надто прихильна, як, наприклад, „Ню Йорк Таймс", який у редакційній статті з 11 квітня висловився за цим проєктом.

През. Ніксон обстоює торговельні концесії для СССР без ніяких передумов

Вашинґтон. — У своєму зверненні до Конґресу в справі американсько-совєтських торговельних взаємин президент Ніксон зажадав від Конґресу погодження надати Совєтському Союзові статус упривілейованої держави у торговельних взаєминах з ЗСА, не зв'язуючи такого погодження з вимогою до СССР скасувати т. зв. освітній податок, що його мають платити емігранти з СССР. Президент Ніксон заявив, що він не вважає, що „політика відмови статусу упривілейованої держави для совєтського експорту є правильною чи ефективною як засіб у підході до цієї проблеми". Як відомо, ЗСА досі признали статус упривілейованих держав таким комуністичним державам як Польща і Югославія і плянують признати такий статус також Румунії та Угорщині. Згідно з домовленням у Москві, якщо ЗСА не дадуть Совєтському Союзові такого статусу до 1974 року, то СССР не буде зобов'язаний заплатити воєнного довгу („ленд-ліз") у сумі 722 млн. долярів. Проти пропозиції дати СССР статус упривілейованої держави виступає група 74 сенаторів, які підтримують законопроєкт сенатора Генрі Джексона. Згідно з цим законопроєктом, ЗСА дадуть для СССР такий статус, але тільки тоді, коли совєтський уряд скасує „освітній податок" і дозволятиме на вільну еміґрацію з СССР для всіх бажаючих виїхати. Статус упривілейованої держави означає, що дана держава, експортуючи до ЗСА свої товарі, сплачує мито за найнижчою ставкою.

Уряд плянує підвищити мінімальну заробітну платню

Вашинґтон. — Згідно з пляном Адміністрації мінімальна заробітна платня в ЗСА в 1976 р. повинна бути $2.30 за годину. Під сучасну пору мінімальна заробітна платня встановлена на $1.60 за годину. Пропозиція Адміністрації включає постанову, що платня для малолітніх за годину праці має бути нижча встановленого мінімум. Цю постанову гостро оспорює організоване робітництво, вимагаючи однакової мінімальної платні для всіх робітників, без уваги на вік.

В СССР схвалили проєкт „Основ законодавства про народну освіту"

Москва. — „Радянська Україна" з 5 квітня опублікувала повідомлення про те, що „Рада міністрів СРСР внесла у Президію Верховної Ради СРСР проєкт Основ законодавства Союзу РСР і союзних республік про народну освіту". Повний текст цього проєкту опублікували центральні совєтські газети в Москві, а також республіканські газети „для обговорення громадськістю". В цьому проєкті заслуговує на відзначення стаття 18, яка говорить про „мову навчання в загальноосвітній школі", а яка повторяє постанову ще з хрущовського періоду про те, що „учням загальноосвітньої школи надається можливість навчатися рідною мовою (!). Батьки або особи, що їх заміняють, мають право вибирати для дітей за бажанням школу з відповідною мовою навчання. Крім мови, якою провадиться викладання, учні за бажанням можуть вивчати мову іншого народу СРСР". Іншими словами, ця стаття уможливлює закріпити базу під русифікацію неросійських народів. Як відомо, за Хрущова в Україні та інших совєтських республіках була велика опозиція проти такої постанови, мовляв, в національній республіці мовою викладання повинна бути мова народу, який заселює республіку. Залишаючи питання мови навчання нібито для вирішення батькам, режим хоче облегшити собі реалізацію русифікаційної політики.

Генерал Гейґ перевірює ситуацію в Індокитаї, де нема миру

Сайґон. — Спеціяльний висланник президента Ніксона, заступник шефа штабу Армії ген. Алексендер Гейґ прибув до столиці Південного В'єтнаму, відвідавши перед тим столиці Ляосу Вієнціян і Камбоджи Пномпень, поки почерез столицю Таї Банґкок вернеться до Америки, щоб скласти звіт президентові Ніксонові про ситуацію у тих країнах. Нема там миру і можливості заведення його стали ще гіршими. У В'єтнамі Міжнародна Контрольна Комісія, яка складається з Канади, Індонезії, Польщі і Мадярщини, припинила своє урядування поки комуністи не дадуть ґарантій, що безпечними будуть подорожі членів тієї Комісії гелікоптерами: комуністи кількакратно обстрілювали ті гелікоптери, при чому в минулу суботу згинуло 9 осіб в одному з них, між ними два американські члени залоги. У Камбоджі ситуація така погана, що американці розпочали перевозити літаками газоліну до столиці Пномпеню, яка відрізана від зовнішнього світу комуністичними військами. Політичний лідер ворожих режимові маршала Лона Нола сил, що їм активно допомагають комуністи, колишній володар Камбоджи Нородом Сіянук, заявив у столиці Північного В'єтнаму Ганою, що він не буде договорюватися з режимом Лона Ноля щодо перемир'я.

У Ливані криза уряду внаслідку кривавого рейду Ізраїлю

Бейрут, Ливан. — Ливанський прем'єр Саеб Салям подався до димісії, скликавши надзвичайне засідання уряду після ізраїльського військового рейду, переведеного три дні тому в центрі Бейруту проти будинків, в яких приміщувались станиці палестинських партизанських організацій і в яких мешкали лідери тих організацій. Три найвидатніші арабські партизанські лідери згинули в тому рейді, при чому згинула теж дружина одного з них. Докладного числа вбитих арабів не подано. Шеф ізраїльського штабу генерал Давід Елязар відмовився подати будь-які подробиці того рейду, виправдуючи свою мовчанку можливою потребою повторити ще такий рейд. За вістками з Ливану — ізраїльські вояки прибули в цивільних одягах човнами від сторони моря і висадились на безлюдних надморських місцях, де ждали на них заздалегідь винайняті автомобілі. Ливанські власті виявили, що ті автомобілі були замовлені кількома чужинцями, замешкалими в Бейруті. Американська амбасада у Бейруті і речник Державного Департаменту у Вашинґтоні рішуче заперечили твердження арабських партизанських організацій, наче б ізраїльці використали були американську розвідку у Ливані та наче б американці в будь-який спосіб були причетними до того рейду.

Відбулася Конвенція Американських Приятелів АБН

Ню Йорк (О.С.). — У неділю 8 квітня 1973 р. в готелі „Коммодор" в Ню Йорку відбулася Конвенція Американських Приятелів АБН та імпреза для відзначення 30-річчя існування АБН. Конвенцію проводила Президія в складі предсідника д-ра Івана Дочеффа та секретаря Верна Мічела, як також запрошена ними мґр Слава Стецько, член Центрального Комітету АБН та редактор „АБН-Кореспонденц". Її, як почесного члена й гостя з Европи, делеґати від 12-ти націй оваційно привітали вставанням з місць та рясними оплесками. На самім початку присутні вшанували визначних протикомуністичних померлих діячів: д-ра Дмитра Донцова, теоретика українського націоналізму; д-ра Сцібора Покорного, словака, генерального секретаря АБН; та інж. Гната Білого, козацького отамана. Після прийняття порядку нарад і назначення пресовим секретарем д-ра Ол. Соколишина, предсідник звітував за дворічну діяльність АП АБН в Ню Йорку: про відзначення Тижня Поневолених Націй, відправи в катедрі св. Патрика, марші по 5-ій Евеню, зібрання в Центральному Парку, пікетування совєтської місії до Об'єднаних Націй та ін. Промовець д-р І. Дочефф зазначив, що праця проходить серед невідрадних політичних обставин, але тому цьогорічні відзначування Тижня Поневолених Націй у липні матимуть особливе значення, і всім треба до них належно підготовлятись.

З культурних виступів слід згадати про Вечір фолкльору Поневолених Націй '12 лютого 1972 р., що пройшов з моральним й матеріяльним успіхом. Товариство брало участь у відзначуванні національних свят українців, білорусинів, німців, болгарів, хорватів, кубинців тощо. У грудні минулого року АП АБН взяли участь в протестаційній акції з приводу відзначення 50-річчя створення СССР автовою масовою кавалькадою, з роздачею летючок і промовами через гучномовці. Предсідник повідомив, що 20 травня ц.р. українці будуть відзначати 40-річчя голодової облоги України червоною Москвою, й закликав усі національні

(Закінчення на стор. 4-ій)

ЦЬОГО МІСЯЦЯ СПОВНЯЄТЬСЯ 30-РІЧЧЯ СТВОРЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ ДИВІЗІЇ

Під час відвідин в УНС і „Свободі". Сидять (зліва): ред. Іван Кедрин-Рудницький, головний предсідник УНС Йосип Лисогір, голова Крайової Управи Братства Дивізійників в ЗСА д-р Роман Дражньовський, затруднений в Головній Канцелярії УНС сотник д-р Іван Козак та головний касир УНС мґр Уляна Дяґук. Стоять (зліва): ред. А. Драган, заступник головного предсідника і рекордовий секретар УНС Володимир Сохан, представники Братства Дивізійників Олександер Луцький і Юрій Ференцевич та головний секретар УНС д-р Ярослав Падох.

З кінцем цього місяця, точно 28-го квітня, сповниться 30 років з того часу, як у Львові було проголошене створення Дивізії „Галичина", яку згодом перейменовано на Першу Дивізію Української Національної Армії та яка в пожежі Другої світової війни старалася зброєю відвоювати втрачену українську державну незалежність. Дещо з історії цієї військової формації та її ролі в українських визвольних змаганнях під час Другої світової війни буде подано в окремій „Ювілейній Сторінці", що буде надрукована в „Свободі" з датою найближчої суботи. Мавши на увазі цей ювілей, представники Крайової Управи Братства кол. вояків 1-ої УД УНА в ЗСА, в особах її голови д-ра Романа Дражньовського та Олександра Луцького і Юрія Ференцевича відвідали минулої п'ятниці Український Народний Союз і „Свободу", інформуючи екзекутивних урядовців та редакторів про пляни відзначення цієї річниці окремими імпрезами і публікаціями. УНСоюз і „Свобода" заповіли свою повну і активну підтримку у здійснюванні цих ювілейних плянів.

Проф. д-р Володимир Кубійович відвідає ЗСА

Клівленд (М.М.). — Проф. д-р Володимир Кубійович приїде 19-го травня до Клівленду та матиме доповідь про Наукове Т-во ім. Шевченка з нагоди святкування сторіччя тієї установи. З цієї нагоди Клівлендська громада підготовляє прийняття для гостя, щоб таким чином віддячитись йому за його невтомну працю для української науки. На думку багатьох українських професорів Енциклопедія Українознавства, а зокрема здійснене старанням і коштом УНСоюзу її англомовне видання, — це найбільший вклад в українську науку на еміґрації і в поширювання української національної ідеї на заході. Кромі проф. Кубійовича буде ще доповідати проф. Л. Винар про працю Мих. Грушевського в рямцях НТШ.

Т-во Інженерів влаштовує цієї суботи у Філядельфії наукову конференцію

Ню Йорк. З Головної Управи Товариства Українських Інженерів Америки інформують, що в найближчу суботу, 14-го квітня, відбудеться у Філядельфії, при співучасті місцевого Відділу цього Т-ва, наукова конференція з доповідями мґр. Марії Д. Гончаренко, інж. Романа Волчука та інж. архітекта Олександра Тимошенка. Координатором конференції буде проф. Т. Геврик, а її організаторами є інж. І. Пак та інж. Ю. Гончаренко. Мґр. Дарія Гончаренко доповідатиме про плянування продукції і розподілу виробів із застосуванням математичних моделів, інж. Р. Волчук матиме доповідь про Міжнародну конференцію в Лондоні в справі сталевих коробчастих мостів, а інж. Ол. Тимошенко доповідатиме про Вашинґтонську підземку і її архітектуру. Конференція відбудеться в домівці місцевого Відділу при 4814 Брод вулиці о год. 4-ій по полудні.

Православному „Вісникові" у Канаді 50 років

Вінніпеґ. — Сповнилося 50 літ від часу публікації першого числа пресового органу Української Греко - Православної Церкви у Канаді „Вісника", що його видає видавнича спілка „Екклезія". Видавці, редакція й адміністрація двотижневої газети присвятили початку ювілейних святкових відзначувань 50-ліття „Вісника" деякі матеріяли та заклики, в числі з 1-го квітня ц.р. Ювілейний рік завершиться у березні 1974 р. спеціяльним випуском тієї газети. В офіційному проголошенні під назвою „Вісник вступає в рік свого 50-ліття" сказано, що „це перший і найстарший церковний орган православних українців у Канаді та у всьому вільному світі, який виходить безперервно від самого початку, а разом з тим залишається вірним українській церковній ідеології і своїй місії". Газета почала виходити в 1924 р. По всіх єпархіях, парафіях та місійних Округах УГПЦеркви в Канаді будуть святково відзначати ювілей „Вісника". Провід УГПЦеркви видає також англомовну газету „Гералд", як додаток англійською мовою до „Вісника", але — зазначено в числі з 1-го квітня, „нашим палким бажанням є, щоб серед нашого суспільства було якнайбільше таких, які читають українську пресу в своїй рідній, матірній, українській мові".

ТУСМ в Арґентині інформує арґентинців про Україну

Буенос Айрес. — Управа ТУСМ започаткувала свою інформативно - пропаґандивну акцію серед чужинців розданням летючок в еспанській мові, з обширним поясненням про штучно створений голод в Україні в 1933 р. Текст летючки виготовив голова ТУСМ д-р Ярема Тауридський, який був теж промотором організаційної частини. Вечером 29 березня, з ініціятиви ТУСМ, двадцять членів молодіжних організацій ТУСМ, СУМ і Пласт зібралися в домі „Просвіти", звідки вирушили автами у центр міста для розповсюднення летючок. Протягом пів години летючки були роздані. Прохожі, зацікавлені текстом, зупинялися біля молоді і просили докладнішого вияснення про цю справу. При цій нагоді голова ТУСМ мав нагоду запізнатися з журналістом визначного політичного часопису „Пренса конфіденсіяль", який запросив його до редакції журналу. Троє членів ТУСМ відвідали цього журналіста, мали з ним розмову та передали йому багато інформативного матеріялу про Україну та про становище в Україні під сучасну пору. Таке знайомство може дати змогу молодим українським журналістам дописувати в цьому часописі про українські справи, що досі не вдалося ніколи помимо різних спроб. Треба зазначити, що в Арґентині преса зорієнтована на внутрішні справи країни і не зацікавлена чужою проблематикою. Ця вдала акція заохотила молодь до дальших дій. Управа ТУСМ плянує нові акції на відтинку української інформації і пропаґанди.

Я.Т.

ОКРУЖНІ КОМІТЕТИ ВІДДІЛІВ УНС ЮТИКА-СИРАКЮЗИ І АМСТЕРДАМ-ТРОЙ ВІДБУЛИ РІЧНІ ЗБОРИ

З кінцем минулого тижня, в суботу і неділю 7 і 8-го квітня відбули свої річні збори Окружні Комітети Відділів Українського Народного Союзу районів Амстердам - Трой та Ютика - Сиракюзи, перший з яких об'єднує сім Відділів в містах: Амстердам, Трой, Гадсон, Коговз, Вотервліт, Бродалбін і Пісфілд, а другий об'єднує 13 Відділів в містах: Обурн, Геркімер, Джансон Сіті, Літл Фолс, Елмайра, Ром, Фултон, Сиракюзи і Ютика. В обидвох зборах взяли участь головний предсідник Йосип Лисогір, головний радний Володимир Запаранюк та обласний організатор Василь Оріховський.

ОКРУЖНИЙ КОМІТЕТ АМСТЕРДАМ - ТРОЙ відбув свої збори в суботу, 7-го квітня в залі Українського Клюбу у Вотервліт з участю 18 представників Відділів. Відкрив збори, вітаючи приявних, голова Округи Павло Шевчук, а провадив ними інж. Роман Ракочий, секретарював Володимир Воршона, який прочитав протокол попередніх зборів. Хвилиною мовчанки вшановано померлого в звітовому часі секретаря 57-го Відділу та заступника голови Округи св. п. Володимира Жмудя.

(Закінчення на ст. 4-ій)

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Конґрес проти Президента

Напружені відносини між республіканським мешканцем Білого Дому і Конґресом із демократичною більшістю дійшли до того драматичного ступня, що завжди добре поінформований тижневик „ЮС Нюз енд Ворлд Ріпорт" з 16 квітня приніс на першому місці статтю „Конґрес проти Ніксона — розгра попереду". Боротьба ведеться передусім довкола видаткування сум, що їх Президент вважає загрозливими для інфляційних заходів Уряду, — але також довкола так званих „екзекутивних привілеїв" Президента, на які Президент покликується, забороняючи своїм співробітникам з'являтись на конґресові переслухання. Президент вважає, що це його право, як головного командувача збройних сил, висилати летунство на бойові місії проти комуністичних військ у Камбоджі, — Конґрес вважає, що треба мати на це дозвіл від законодатної Палати. Конґрес схиляється до привернення контролі цін та платень і завернення цін до стану з-перед 10 січня ц. р. Президент противиться цьому. Конґрес врешті використав так звану аферу Вотерґейту для таврування штабу Білого Дому, який ніби зловжив тією аполітичною установою безпеки для партійних цілей.

Президент Ніксон здобув у тому конфлікті поважний успіх, коли його опоненти в Сенаті не змогли зібрати відповідного числа голосів, щоб перекреслити його „вето", яким він опротестував закон про фаховий вишкіл умововідсталих осіб висотою 2,600,000.000 дол. Але справа „замороження" Президентом 8,700.000.000 дол., схвалених уже Конґресом на різні цілі, буде вирішуватись у судах, з найвищим включно. Сенат пішов по лінії бажань Президента, визначивши „найвищу межу" для бюджету у висоті 268 більйонів дол. Однак, тут же Сенат завдав поважної поразки Президентові, переслухуючи визначеного Президентом кандидата на директора ЕфБіАй Патріка Грея впродовж кількох тижнів, аж поки цей близький співробітник Президента вирішив зректися своєї кандидатури.

Отже, конфлікт між Капітолем і Білим Домом є конфліктом на тлі амбіцій щодо прав і привілеїв законодатної влади. Такий конфлікт бував уже не раз в історії Америки як тільки у Білому Домі з'являвся енерґійний президент, що волів більше рахуватися з своїми дорадниками, як з членами Конґресу. Тому, що у тих конфліктах по обох сторонах були і є державні мужі з почуттям відповідальности за понадпартійні інтереси країни, то потуга ЗСА на тих конфліктах не терпіла.

Засіб русифікації

На початку квітня совєтська преса подала до загального відома проєкт „основ законодавства Союзу РСР і союзних республік про народну освіту". Цей проєкт опрацювала Рада Міністрів СССР і передала на розгляд Президії Верховного Совєту СССР. Згідно з пляном, цей проєкт буде предметом „громадського обговорення".

За відносно недовгий період це вже друга реформа освітньої системи в СССР. Цим разом, пропонуючи нове законодавство по лінії народної освіти, совєтський режим під проводом Л. Брежнєва хоче зліквідувати залишки хрущовської спадщини і на цьому відтинку. Як знаємо, в 1958 році з ініціятиви М. Хрущова в СССР зреформовано систему народної освіти під кличем „зв'язок школи зі життям". В основу перебудови народної освіти „був покладений принцип поєднання навчання з виробничою працею, з практикою комуністичного виробництва".

В ході хрущовської реформи народної освіти введено також засаду, що батьки мають право вирішувати, в якій школі і з якою мовою викладання повинні навчатися їхні діти. Новий закон дозволив учням „вибирати" мову навчання, при чому у школах національних совєтських республік скасовано обов'язкове навчання національної мови даної республіки, а національну мову учні могли за своїм бажанням заступити російською мовою. Практика останніх 15 років показує, які трагічні для національних республік наслідки мала ця постанова про мову у школах в СССР. Як ніколи досі, русифікація охопила широкі круги неросійського населення СССР, яке часто з опортуністичних міркувань, щоб забезпечити кар'єру своїм дітям, рішалося на російськомовні школи і резиґнувало з навчання рідних мов.

Новий законопроєкт про народну освіту ліквідує ряд тих ідей, що їх просунув у систему народної освіти Хрущов, але не ліквідує, а залишає в силі постанову про навчання мови в школах СССР, підкреслюючи в статті 18, що „батьки або особи, що їх заміняють, мають право вибирати для дітей за бажанням школу з відповідною мовою навчання". Іншими словами, новий законопроєкт санкціонує русифікаторську антинаціональну політику.

В. С-ко

НЕПІДМАЛЬОВАНИЙ КОЛГОСП

Образ типового сибірського колгоспу, до якого входили село Гур'івка і три сусідні села Красноярського краю, яскраво описав Андрій Амальрік у своїй книжці „Небажана подорож на Сибір". Засланий він був туди з Москви як „тунеядець"-паразит, бо в КҐБ тоді ще не змогли знайти в кримінальному кодексі відповідної статті, щоб запроторити його (як пізніше й зробили) до мордовського концтабору.

Порівнюючи цей колгосп із колгоспами в центральній Росії (про українські він не пише), Альмарік твердить, що матеріяльний рівень сибірських селян вищий. Але якщо цей „вищий рівень" вимірювати західньоевропейським чи а м е р иканським стандартом, то як же жалюгідно він виглядає!

Колгосп, у якому мусів працювати Амальрік, був поділений на чотири бриґади. Польова бриґада складалася з колгоспників, які не були зайняті в тракторній бриґаді. Заробіток її був найнижчий. Механізатори: трактористи, комбайнери, шофери, ковалі — колгоспна „аристократія": вони одержують на трудодень не 30, а 60 копійок і при остаточному розрахунку не один кілограм збіжжя, а два. Проте, взимі цей заробіток спадає в 4-5 разів — до 20-25 рублів на місяць.

На фармі вліті, крім пастухів і моториста, працюють тільки жінки, а зимою також і чоловіки — як робітники і возії.

Хоч за останні роки заробітки колгоспників зросли, вони недостатні для того, щоб з них прожити. Головне джерело прибутку, як і раніше, власне маленьке господарство. К о л г оспники тримають корови — по одній у малій і по дві у великій родині, а також вівці, поросята і кури. Двотижневе порося коштує 10 рублів, корова 400-500 рублів. Тепер колгоспників не змушують здавати державі яйця, але якщо хто хоче одержати з колгоспу так званий „комбікорм" для своєї худоби, мусить здати 200 яєць.

Колгоспники не голодують, зате приречені на безперервне „служіння" колгоспові і власній худобі.

Цікаве спостереження висловлює Амальрік, що до певної міри розкриває психологію російського селянина. Вони, мовляв, нарікають на своє життя, на тяжку працю на „палички" - трудодні, але коли автор їх питав, як би вони хотіли жити, відповідали: „А як інакше жити? Ми вже без цих паличок жити не вміємо".

Всі гур'ївські колгоспники казали Амальрікові, що до старого воротя вже не може бути, що до одноособового - індивідуального господарства вертатися вони не хочуть, а головне вже провадити його не зуміють.

На Україні, під час німецької окупації, коли поширилися були чутки, що німці розв'яжуть усі колгоспи, селяни зустріли ці чутки з великою радістю. Очевидно, колгоспна система, зненавиджена на Україні, має своє глибоке коріння в ментальності російського селянина, зв'язаної ще до революції з т. зв. „общиною".

Що більше, Амальрік пише, що, діставши дозвіл тримати власну худобу, яку відібрав був Хрущов, одержуючи хоч мінімальну платню, звільнені від податку на особисте господарство і від т. зв. „лісоповальної повинности", російські колгоспники задоволені зі свого життя, але одночасно скаржаться на низьку оплату праці і тяжку роботу.

„Я думаю, — пише Амальрік, — що це такий народ, з яким влада може робити все, що захоче. Навіть якщо влада вирішить відібрати присадибні ділянки з хатами разом, поселити всіх у бараках і змусити харчуватися в спільних їдальнях, то зробить це без великого труду.

Тим часом у колгоспах по суті застосовується примусову працю і колгоспники перебувають в цілковито безправному положенні. Вони не мають навіть права виступити з колгоспу інакше як до іншого колгоспу, їхні пашпорти лежать у сільраді, і на руки їх не видають.

Багато молоді виривається з колгоспу, не вертаючись додому по закінченні військової служби, або виїжджаючи до міста в науку.

Від колгоспників зовсім не залежить „вибір" голови колгоспу, як то вимагає колгоспний статут: голову призначають звичайно з райкому партії, в більшості випадків зовсім чужу для місцевих людей партійну особу. Також не залежать від них, як вимагає статут, розмір оплати і господарське плянування. Вони постійно стоять під загрозою різного роду грошових кар (порушення дисципліни, „шкода", мимовільно спричинена колгоспові, та ін.), але потягнути до суду управу колгоспу не мають права. Карають колгоспників здебільша несправедливо, і це не зміцнює серед них трудової дисципліни, а морально їх розкладає.

В найтяжчому становищі перебувають жінки без чоловіків, обтяжені дітьми: в одних чоловіки померли, другі розвелися, треті замужем не були взагалі, бо багато молодих людей їхнього віку згинуло на війні. Аборти по селах широко і легально практикується, і про жінку, яка з Гур'ївки вибиралась до сусіднього містечка, щоб їй там зробили аборт, казали, що „їде вона на фестиваль". В Гур'ївці і трьох сусідніх селах справа медичної обслуги всього населення спадала на одного фельдшера. У Гур'ївці появлявся він раз на місяць.

Дітей, пише Амальрік, виховують дуже дивно, і це фактично не діти, а маленькі дорослі люди. З найменших літ вони утаємничуються в усі відносини між доросли-

(Закінчення на стор. 3-ій)

Степан Сорока

ЧОМУ ПРОПАДАЮТЬ НАШІ ДІТИ

(1)

Уже багато писалося на тему виховання молоді, особливо про те, чому наші діти нас цураються, відходять. І у мене теж зродилося бажання висловити кілька думок, зокрема про те, про що інші автори не пишуть, тобто про „зразок" чи „першопричину" лиха.

Відчуження нашої молоді, її зневажливість до батьків та інші згубні риси поведінки зроджуються в дитини ще в колисці (якщо не рахуватися з думкою психологів, що дитина починає відчувати довколишній світ уже в лоні матері за кілька місяців до народження).

Але облишмо висновки психологів. Почнімо від часу, коли дитину може спостерігати звичайна людина власними очима, без наукових дослідів і узагальнень. На мою думку, головних причин, що зроджують лихо в дитині, є дві:

1. Дарунки з нагоди численних подій, як „крисмес", „бертдей-парті" та багато інших;

2. Практикування в родині так званих „піґі-банків", які ніби мають привчати дитину до ощадности.

Пригляньмося до цих двох головних „бациль", що руйнують виховання дитини. Спостережливе око навіть неписьменної людини помітить, що „презенти" не дають дитині найменшої користи, а лише викликають тимчасовий, скороминущий спалах захоплення, що згасає без сліду.

Життьовий досвід каже, що найкраще спостерігати поведінку чужих дітей, бо свої у батьків завжди оповиті ніби „сяйвом" досконалости. А це свого роду засліплення: за пестощами батьки не бачать справжнього єства своєї дитини, не помічають розвитку поганих звичок і нахилів. Бо все ніби сплітається в одне ціле, що його можна окреслити коротким реченням: „всеохоплююча батьківська радість".

Проблема виховання дітей щодалі гострішає не лише в „буржуазному світі", чи у нас, українців на чужині. Сама дійсність доводить, що „виховні клопоти" виникають всюди і завжди, коли люди починають вибиватися у кращі економічні умови життя. Навіть у совєтському „раю" починають скаржитися на труднощі з молоддю.

Для прикладу наведу карикатуру із двох малюнків, вміщену в одному з чисел журналу „Перець", що виходить у Києві. На першому малюнку молодий батько входить до хати, сповнений радощів, несучи на руках „дарунки" для дитини. Ще не встиг щасливий батько переступити порога, а дитина з колиски вже кричить: „Ходи, тату! Дай, тату!" А на другім малюнку: батько, працею зґорблений і зажурений, сидить край столу. До нього підійшов син, що колись із колиски гукав „дай!".. Кремезний, розхристаний парубок, голова — розтріпана копиця волосся. З кишені стирчить недопита пляшка горілки. Підступив „синок" до тата з криком: „Іди, тату, бо як дам!"... Нікуди тікати батькові із своєї хати. Він ще нижче схилився і, можливо, лише надіється, що синова рука минe його нещасну голову...

У цих двох малюнках сказано багато. Тут — ціла трагедія „дарунків", що ними так часто батько запихав сина з дитинства. Колись батько дарував своїй дитині забавки. Минули роки, син виріс, і виросли вимоги до батька. Раніше він просив „дай", а тепер вимагає грошей на пиятику. І чує тато: „Іди, поки не порахував тобі ребра!"...

Така доля всіх батьків, які виховання дітей починають від „презентів". У дітях змалку виробляється переконання, що батьки зобов'язані вічно опікуватися ними, задовольняти кожну їх примху...

Не один із нас знає, як то воно буває з нашими дітьми: до „бертсдею" ще далеко, а дитина вже пригадує батькам, щоб не забули справити „парті", а до того ще й купити добрий „презент". Коли ж той обіцяний „презент" не сподобається, дитина репетує, дарунка не приймає, бо їй, бач, іншого бажалося... І тут, використовуючи слабодухість батьків, дитина застосовує свою „стратегію": плаче, верещить, аж доки не одержить бажаного.

І саме отой перший, ніби невинний, дарунок дитині (а ще більше перша „бертсдей парті") стає отим „перехрестям", з якого пізніше дитя збочує на „ліву стежку". Найгірше ж те, що самі батьки ставлять оті згубні „дороговкази" на майбутній життьовий шлях своїх дітей.

Другою, не менше шкідливою „бацилею", що зводить нанівець батьківське піклування, є „піґі-банки" — оті „свинки", щоб діти, мовляв, привчалися до ощадности. Але така практика не лише не виховує, але, як той пістряк, убиває в дитині найменший її природній нахил до ощадности і поміркованости у витратах. Бож гляньмо тверезо, вдумаймося: хіба дитина має щось „своє"? Чи не живе вона під опікою батьків? Аджеж батьки про неї дбають і по своїй волі їй щось можуть дати, а де в чому й відмовити.

Ось хоч би такий приклад. Батьки дають дитині гроші, щоб вона „складала до банку". А коли забудуть дати, вона відразу пригадує, щоб дали, бож „зобов'язані"! Часом дитина розплачеться, і тоді мати заспокоює: „Не плач, я тобі щось дам, як будеш тихо". І дитина усвідомлює ще одну „істину": як заплаче, то й заплатять, щоб затихла. Коли дитина підросла, їй кажуть: „Піди но зроби чи принеси те або інше". І тут знову то саме: як не схоче чогось зробити, то заплатять, щоб виконала доручення. Ну, а ці „зароблені" гроші вона покладе у свій банк.

(Далі буде)

СІМДЕСЯТП'ЯТИРІЧЧЯ ВЛАДИКИ МИТРОПОЛИТА МСТИСЛАВА

(Передрук з „Українського Православного Слова", квітень 1973)

10-го квітня ц. р. Первоієрархові Української Православної Церкви в ЗСА і УАПЦеркви в Европі й Австралії — Владиці Митрополитові Мстиславові сповнилося 75 років життя.

Народився Владика 10 квітня 1898 року в Полтаві у старій побожній козачій родині Івана Скрипника і його дружини Маріямни Петлюри і при св. хрищенні отримав ім'я Степан. Вихований з дитинства в любові до Православної Церкви і в українській традиції, Вл. Митрополит зберіг цю любов і традицію на все своє життя, віддавши Церкві й народові багато труду й посвячень, почавши від юнацьких шкільних років, коли був членом нелеґальних гуртків у Полтаві, — аж дотепер.

Воістину можна сказати, що життьова діяльність улюбленого Первоієрарха і Ювілята була багатогранною: як молодий старшина армії УНР бере участь у Визвольних Змаганнях, а по їх закінченні — праця серед тієї частини нашого народу, що опинилася під польською окупацією. Спочатку в кооперації в Галичині й на Волині, а потім, заскарбивши собі повне довір'я волинської інтеліґенції й селянства, стає в 1930 році їхнім вибранцем до польського Сойму, де аж до початку другої світової війни беззастережно обороняє права українців — громадян Польської республіки.

Не цурався посол С. Скрипник і церковних справ, ставши великим поборником відправи богослужень на Волині живою українською мовою та бувши представником мирян в єпархіяльних радах Волині й Холмщини. Ця галузь праці ще більше скріпила давно вже відчутну правду про велике значення в житті нашого народу Української Православної Церкви. І не диво, що коли почалася німецько - совєтська війна і теперішній наш Первоієрарх мав змогу кількакратно відвідати в Києві Владик УАПЦеркви бл. п. Никанора і Ігоря, то вибір цих єпископів зупинився на Степанові І. Скрипникові, як найбільш достойному кандидатові на сан єпископа УАПЦеркви. Вибір той був затверджений Митрополитом Діонисієм, Адміністратором УАПЦеркви Архиєпископом Полікарпом і Архиєпископом Олександром і став канонічно - правною підставою до архиєрейської хіротонії, яка й відбулася в Київському Св. Андріївському соборі 14 травня 1942 року.

Про архипастирську діяльність Вл. Мстислава ми писали на сторінках „Українського Православного Слова" минулого року, коли наш Достойний Ювілят святкував 30-річчя свого єпископського служіння. Віримо, що майбутні історики Української Православної Церкви належно оцінять працю Владики Митрополита, яка золотими літерами буде вписана не лише до історії Церкви, але й до загальної історії України. Більшу частину тієї праці Владика присвятив розвиткові Української Православної Церкви в ЗСА, і ми мали щастя бути живими й нелукавими свідками тієї тяжкої, часто виснажливої, але Богу вельмиугодної праці, з єдиною лише метою — передати наступним поколінням хоругву рідної Української Церкви, до часу на чужині перебуваючої, а по сповненні Божих задумів — у Вільній Україні відродженої.

Найбільшою славою в серцях вірних нашої святої Церкви, а сіллю в очах недругів стоїть на американській землі український Бавнд Брук і все з ним пов'язане: Церква - Пам'ятник і цвинтар при ній, бібліотека-музей, друкарня, адміністративний осередок Церкви і всіх прицерковних організацій. Творцем і Будівничим нашої слави є лише і тільки Достойний Ювілят — Митрополит Мстислав.

І коли на соборі Московської патріярхії запала постанова — намагатися зліквідувати Українську Православну Церкву, то, виконуючи ту постанову, патріярх Пімен вислав покійному Вселенському П а тріярхові Атенагорасові І своє „послання", в якому передусім „ополчився" проти Митрополита Мстислава, як видимого Носія первоієрархічної влади в Українській Православній Автокефальній Церкві.

Ми знаємо з досвіду: метою ворогів, і особливо тих, що перебувають в Москві, завжди є стремління морально чи фізично знищити Пастиря, щоб розбіглося стадо. Відоме нам і те, що московський Пімен і далі веде свою гру проти нашої Церкви і її Первоієрарха перед Патріярхом Димитрієм. Ці ворожі випади мають зворотну дію: ставлять Митрополита Мстислава на ще вищий п'єдестал в очах віруючих українців в Україні і у вільному світі перебуваючих.

Конечною і загальною метою Московської патріярхії є знищення нашої Української Церкви та інших православних Церков, які перебувають поза орбітою її влади, бо це вже вона доконала над цими Церквами на території СССР.

Понад 30 років Владика Митрополит Мстислав невтомно працює на провідних становищах церковного життя і за свою усердну працю Владика-Ювілят заслужено користується любов'ю, пошаною і високим авторитетом українського Архипастиря не тільки серед вірних нашої Церкви.

Блискучий адміністративний талант, незламна воля на досягнення поставлених ходом історії завдань, світлий і бистрий розум Владики Мстислава, його відданість рідній Церкві — подають нам непохитну віру в те, що Владика Митрополит Мстислав досягне ще більших успіхів у всесторонньому розвиткові Церкви. В наших щирих молитвах про це

(Закінчення на стор. 4-ій)

К. Крупський

„УКРАЇНСЬКІ НОЧІ" — ТРЕТІЙ НАКЛАД

(1)

Книжка польського відомого літературознавця Єжи Єнджеєвіча про Шевченка п. н. „Українські ночі, або родовід генія" („Ноце україньске ,альбо родовуд ґеніюша") була опублікована минулого року у Варшаві третім накладом.

Хоч після появи цієї книжки в 1966 р. в нашій пресі вже було про неї кілька статтей, їх не можна уважати вичерпними тому, що названа книжка — поважна праця, і про неї треба сказати багато більше.

Погляньмо до американської преси і побачимо, скільки статтей та рецензій написали і пишуть про книжку Солженіцина „Серпень 1914". Невже ми хочемо збути таку цінну працю про того, кого називаємо нашим духовим батьком, кількома статтями?

Про автора на обкладинці книжки сказано, що його молодість пройшла в Україні, в Катеринославі (Дніпропетровську), де вчився він у гімназії, що пізніше перемандрував Україну вшир і вздовж, що з тією країною в'яжуть його глибокі почування. Єнджеєвіч — автор декількох праць і перекладач на польську мову з літератур італійської, німецької, російської та української, а „Українські ночі" є наслідком довголітніх студій автора над історією України і спробою кинути новий погляд на життя і творчість одного з найвидатніших поетів і революціонерів XIX століття. Є спробою включення Шевченка в культурну течію і політичні події епохи ,особливо років, які передували польському повстанню 1864 р.

У післяслові автор пише: „Ця книжка сперта на багатій літературі предмету — друкованій і рукописній, а особливо на мемуарній, що зберігається в архівах. Елементи літературної фікції і здогаду обмежені в ній до мінімуму, а всі цитати зачерпнено з відповідних джерел. Слова самого Шевченка, а особливо цитати з його творів і листів подані згідно з вірогідними публікаціями: слід тут передусім вказати на останнє повне видання творів поета, що появилися в ювілейному 1964 році за редакцією Української Академії Наук в Києві.

„Виходячи з засади, що дотеперішні польські переклади творів Шевченка не передають повністю їх артизму, а часом навіть змінюють їх сенс, представляю ці твори в оригіналі, у фонетичній транскрипції і долучую переклад прозою. Всі інші українські іншомовні тексти перекладаю тільки в труднiших і особливо важливих випадках. Іконографічний матеріял книжки майже виключно з фотографій, уперше публікованих в Польщі".

В українській пресі на рецензовану книжку Єнджеєвіча зроблено слушну заввагу: що її не можна уважати за наукову хоч би тому, що в ній не подано джерел тієї багатої літератури, про яку згадується у післяслові. Однак, автор цієї зауваги признає, що книжка „Українські ночі" є дуже цінною біографією і добрим вкладом у шевченкіяну.

Фактом є, що написана вона на високомистецькому рівні і тому читається з захопленням. Сміливо можемо твердити, що це перша написана не українцем монографія, в якій Шевченко представлений в його повній духовій величі.

Не знаю, чи передбачав Єнджеєвіч, що український читач, не призвичаєний читати польською мовою щось так добре написане про український нарід, з резервою і недовір'ям братиме до рук і його працю. Мабуть, коли він навіть і передбачав це, то не дуже дивувався б такому упередженню, бо людина, яка зуміла заглянути так глибоко в душу Шевченка, напевно бачить і знає, яка велика прірва ділить український і польський нарід.

На превеликий жаль, польська публічна думка відносно України не пішла по лінії ідей польських героїв-революціонерів (таких, як Красовський та інші), які готові були покутувати кривди, заподіяні полякам в Україні. Ще більша шкода, що ідеї цих польських революціонерів зовсім не прийнялися в польському народі, а поляки у відродженій Польщі, забувши про свою неволю, виплекали супроти українців зоологічний шовінізм. Навіть нині той шовінізм ані на крихітку не змалів як в самій Польщі, так і на еміґрації.

Здається, в цьому й лежить основна причина, чому українська критика на еміґрації з резервою прийняла працю Єнджеєвіча. Читаючи ті місця, в яких він описує польські школи та зорганізованість поляків в Україні, в читача може зродитись підозра, що цим автор немов хоче злеґалізувати польські претенсії в Україні в минулому. Однак, прочитавши книжку і взявши під увагу теперішні умовини та атмосферу, в якій писав Єнджеєвіч ,такі підозри відпадають, бо виразним залишається те, що автор поставив собі за основну ціль об'єктивно представити Шевченка і „українські ночі", тобто тяжкий період неволі України.

Автор представив Шевченка як духового відроджувача, пророка і генія українського народу. З огляду на комуністичну систему в Польщі та вороже наставлення поляків до українців, можемо припускати, що автор саме з цих причин пов'язав Шевченка з польськими революціонерами більше, як в дійсності він був з ними пов'язаний. Ось якраз тут і в інших місцях книжки лежить той елемент фікції, однак, щодо геніяльности Шевченка, то вона схарактеризована переконливіше, як не в одного українського автора.

Єнджеєвіч не залишає місця на сумнів відносно доброї освіти Шевченка. Він яскраво показує, як Шевченко при його незвичайних здібностях успішно закінчив Академію Мистецтв, глибоко запізнався з літературою, а сприятелювавшись з польським с т у д е н т о м історії — Дембським навчився від нього французької мови і міг читати філософські книжки тією мовою. Шевченко з жагою абсорбував знання і доганяв, а то й перевищував знанням багатьох тих, які мали формальну високу освіту.

Однак, хоч як Шевченко зжився з Дембським, він стояв непохитно при своєму і вважав гайдамаків за героїв, а польських конфедератів за бандитів. На тлі таких історичних конфліктів та протилежних національних інтересів Єнджеєвічеві вдається вивести перед очі читача того Шевченка, який оволодів серцями не якоїсь суспільної верстви, а мільйонами з усіх верств українського народу.

На засланні Т. Шевченко здобув прихильників серед польських політичних в'язнів не тільки для себе особисто, але також і для свого народу. В атмосфері, яка панувала в той час поміж українцями і поляками це була не легка справа.

На засланні Шевченко не раз читав полякам свої вірші. Автор цитує слова, як Шевченко свобідно та оригінально розповідає про вибір гетьмана Наливайка:

„І вибрано преславного запорожця Павла Кравченка-Наливайка —

Щоб лякались вражі ляхи
У своїй Варшаві.

„Коли Шевченко перечитав ті свої вірші вдома приятелям, „вражі ляхи" Кільвіч і Вернер стискали йому руку з признанням за поетичний талант. Отже, не зважаючи на криваві сцени та войовничі заклики, поезії Шевченка хапали їх за серце" (стор. 496).

(Далі буде)

НАУКОВЕ ТОВАРИСТВО ІМ. ШЕВЧЕНКА 100 РОКІВ БУДУЄ СВІТЛЕ МАЙБУТНЄ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ НА НАЙТРИВКІШИХ ОСНОВАХ НАУКИ, ЗНАННЯ І ПРАВДИ. ДОПОМОЖІМО ЙОМУ В ЦЬОМУ ЩЕДРОЮ ПОЖЕРТВОЮ НА ЙОГО ЮВІЛЕЙНИЙ ФОНД!

SHEVCHENKO SCIENTIFIC SOCIETY
302 WEST 13th STREET NEW YORK, N.Y. 10014

НЕПІДМАЛЬОВАНИЙ КОЛГОСП

(Закінчення зі стор. 2-ої)

ми, навіть найбільш інтимні, в усі господарські справи, в усі сварки і непорозуміння.

Життя в колгоспі надзвичайно нудне. В хаті - читальні („клюбі") кілька пропагандивних брошур і книжок, що їх ніхто не читає. Раз на місяць приїздить „кінопересувка" з „соцреалістичним" фільмом чи пропагандист з доповіддю про ч е р г овий „указ" чи міжнародне становище, Газети читають лише в сільраді. Головна ж розвага — пияцтво, особливо взимку. П'ють звичайно самогон і брагу. П'ють нарівні чоловіки й жінки. Примітивні самогонні апарати позичає сусід у сусіда, і, хоч за варення самогону належить 100 рублів кари або кілька років концтабору, самогон женуть усі без винятку, бо міліція дивиться на це крізь пальці.

В Гур'їівці, як і в усіх інших селах, де побував Амальрік, надзвичайно поширений „мат". Усі чоловіки, жінки і навіть молоденькі дівчата без цієї московської лайки не можуть зв'язати двох слів. І лаються цією найбрутальнішою лайкою також діти, як тільки навчаються говорити.

В Гур'їівці, коли працював там Амальрік, були чотириклясова школа і дитячі ясла. В усіх клясах викладав один учитель, до якого колгоспники ставилися із зневагою, як до дармоїда, і з заздрістю, бо нарівні з ними мав він присадибну ділянку. А в яслах за няню була стара горбата жінка, яка „раз-у-раз матюкала дітей тоненьким голоском".

До мешканців міст колгоспники ставляться неприязно, навіть вороже, вважаючи, що по містах вони добре живуть, нічого не роблячи. Це — свого роду комплекс соціяльної неповноцінности. До засланців, засуджених на певні реченці до колгоспної праці, відносились колгоспники також недоброзичливо, хоч не один з них казав Амальрікові, що самі вони „на довічному засланні". У засланцях колгоспники вбачали не тільки „чужаків", але й людей пониженних, безправних, що перебувають у становищі ще більше безправному, як вони самі. Тим часом, виховані в абсолютному послухові перед владою, на голову колгоспу дивились вони як на якесь божище, а районового „начальства" боялись ще більше, як дореволюційний селянин „ісправника".

Отак в об'єктивному змалюванні Андрія Амальріка виглядають на селі „русскіє люди" в результаті понад 50-літнього виховування їх комуністичною партією. Так виглядає більшість населення „селянської, московської Руси", культуру і психологію якого хочуть в Кремлі накинути цілому світові. Так виглядає „гомо совєтікус" — москаль, „старший брат", в якому защеплюють зоологічний шовінізм супроти всіх „чужаків".

Роман Шраменко — новий голова Відділу УККА в Пассейку, Марія Стефанів почесний член управи

Пассейк, Н.Дж. — Тут, у неділю 1-го квітня ц.р. у вечірніх годинах відбулися річні загальні збори Відділу УККА в залі Української Централі. Збори відкрила довголітня голова Відділу Марія Стефанів, подавши денний порядок. Василь Марущак відчитав протокол попередніх загальних зборів. По його прийняттю вибрано Президію: Іван Буртик — голова; Василь Марущак, Степан Покора — члени.

Звіти із минулорічної діяльности Управи склали: голова М. Стефанів та члени Управи: Я. Петрик — зовнішні зв'язки, Б. Покора — фінанси і І. Рудакевич — фінанси місцевої Школи Українознавства. Звіт Контрольної комісії відчитав І. Рудакевич, ствердивши дбайливе ведення діяльности Відділу під енергійним проводом довголітньої голови п-і М. Стефанів.

Дискусія, що розгорнулася по звідомленнях Управи і Контрольної комісії, вказувала на велике заінтересування громадським життям делегатів місцевих організацій, як і платників Національного Датку із Пассейку-Кліфтону. Збори присвятили належну увагу місцевій Школі Українознавства, що нараховує понад 200 дітей і під проводом своєї довголітньої директорки п-і Квасовської, при співпраці 12-ох учителів, дає великий вклад у виховання нашого молодого покоління. Саме того ж дня в пополудневих годинах відбулася у залі Української Централі дитяча забава.

По ухваленні абсолюторії уступаючій Управі, уділено слово представникові Централі УККА, її екзекутивному директорові І. Базаркові. Він ствердив прикладну співпрацю місцевого Відділу УККА із Централею, його активність і жертвенність. В останньому році на Національний Даток місцева громада вплатила 1,300 дол. Делегат з'ясував також найголовніші завдання, які заплянувала Екзекутива УККА на цей рік. Виконання тих завдань можна буде осягнути тільки при повній співпраці з Відділами.

По доповіді присутні ставили запити відносно діяльности УККА та подавали ряд суґестій, як належало б ту працю поліпшити. Дискутанти рівночасно зазначували, що необхідно дати більшу фінансову піддержку Централі УККА, про що кожного року реферував Василь Марущак.

На пропозицію Виборчої комісії: В. Андруха, Я. Гавдуняка, І. Блихи — вибрано нову Управу Відділу: голова — Р. Шраменко, заступники голови — адв. М. Смородський, І. Блиха; фінансовий референт і референт УНФонду — Ст. Покора; члени: п-і Ставнича, В. Марущак, Ю. Яцикевич, Я. Мартинюк; Контрольна комісія: М. Стефанів, д-р М. Бих, проф. І. Рудакевич.

Під голосні оплески присутніх почесним членом Управи Відділу вибрано п-і Марію Стефанів, яка безперервно очолювала Відділ впродовж 14 років і яка, не зважаючи на те, що відійшла з посту голови Відділу, обіцяла активну співпрацю із нововибраною Управою.

Окрему подяку від імені Екзекутиви УККА склав уступаючій голові Відділу п-і Марії Стефанів, і довголітньому членові Управи Василеві Марущакові екзекутивний директор УККА, мгр Ів. Базарко.

Відспіванням „Не пора, не пора" закінчено збори в присутності понад 50 осіб.

І.Н.

В БОЛЮЧИЙ 40-ий ДЕНЬ СМЕРТИ нашої ТЕТИ

бл. п. МАРІЇ ЯРМАК

вдови по ЮРІЄВІ

буде відправлена

в суботу, 14 квітня, о год. 10-ій ранку

ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА І ПАНАХИДА

в Православній Церкві св. Тройці в ІРВІНҐТОНІ, Н. Дж.

Приятелів і Парафіян просимо про молитви.

НІНА ІЛЬНИЦЬКА з родиною, племінниця

Висловлюю глибоку скорботу і смуток з приводу несподівано-передчасного упокоєння одної з найактивніших українських письменниць на еміграції

бл. п. Ярослави Острук-Сосенко

НИКИФОР ЩЕРБИНА

ОБ'ЄДНАННЯ УКРАЇНСЬКИХ ПИСЬМЕННИКІВ „СЛОВО"

Письменницька спільнота глибоко потрясена несподіваною вісткою про передчасну смерть відомого артиста української сцени

сл. п. ІГОРЯ ШУГАНА

що сталася 8-го квітня 1973 року.

Покійний дійсно і жертвенно співпрацював з Об'єднанням Українських Письменників „Слово", часто виступаючи з майстерним читанням поетичних творів і письменників, чим оживлював наші літературні вечори та з'їзди.

Ділючись своїм смутком з Українською Громадою, Президія ОУП „Слово" висловлює своє глибоке співчуття Дружині Покійного п-ні Олі, синові Маркові, Матері та всім близьким Його Рідним.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

ПРЕЗИДІЯ ОУП „СЛОВО"

ОБ'ЄДНАННЯ УКРАЇНСЬКИХ ПИСЬМЕННИКІВ „СЛОВО"

Ділимося з Українською Громадою та всім нашим Членством сумною вісткою, що 5-го квітня 1973 року у Філядельфії, Па. на 65-му році життя, після тяжкої недуги, померла відома наша письменниця

ЯРОСЛАВА ОСТРУК

Покійна була авторкою цілого ряду повістей і оповідань та належала до Об'єднання Українських Письменників „Слово".

ВІЧНА ЇЙ ПАМ'ЯТЬ!

Рідним Покійної висловлює глибоке співчуття

ПРЕЗИДІЯ ОУП „СЛОВО"

Замість квітів на могилу св. п. ІРИНИ ДЕРЕШ на фонд „Церква в Потребі" зложили 10.00 долярів

Марія і Василь ПАЛИДВОРИ

Рідним Покійної складаємо вислови глибокого співчуття.

ПОДЯКА

Дня 27-го березня ц. р. з волі Всевишнього відійшов від нас у Вічність наш Дорогий МУЖ, БРАТ, БАТЬКО

бл. п. МИКОЛА ЧУЛАЄВСЬКИЙ

Щиро дякуємо Настоятелеві парафії св. Юра в Трентоні о. Миколі Галеві за відправу Панахид, за Службу Божу і опіку над нами.

Сердечно дякуємо всім Учасникам церковного хору за спів. Дякуємо всім нашим Приятелям і Знайомим, які лисково прибули на похоронні відправи, щоб віддати останню пошану Покійному і цим виявити своє співчуття. Окремо дякуємо п. Діденкам і п. Гриневичам з Боффало за квіти, Пані Скрипчук, Фесенко під час поминального обіду.

Дякуємо директорові похоронного заведення п. Копиткові за його організаційну роботу під час похорону.

Хай Всевишній нагородить всіх Вас щедрими ласками.

Дружина — МАРІЯ
Донька — ЗІНА, зять АНАТОЛІЙ
Внучка — ХРИСТЯ ГРИНЕВИЧІ
Сестра — АННА КРИХ

✝ 8-го квітня 1973 р.

віддай,
мені в долоні теплоту
м'якого голосу,
і синій трепет крови,
і галузку тіла:
все віддай.

Ігорю Шугану
товариш театрального шляху

Леонід Полтава

БУДІВНИЧІ НОВОЇ АМЕРИКИ

(3)

Не лише праця, а й відпочинок

Ці люди виявили колосальну енергію. Їхня початкова праця, коли ще не було ні компютера, ні багатьох сучасних службовців, тривала щодоби значно довше, чим 24 години.

Очевидно, американський світ бачив ті особливі успіхи двох людей з України, які склали надзвичайний, доповнюючи себе взаємно, двоособовий концерн. У головному бюрі Олекси Воскобійника полиці з різними виданнями, великий масивний стіл з червоного дерева, оригінальний годинник, модерні скульптури — на червоному тлі золоті кораблі та золотий міст; велика кольорова родинна світлина. Заходите до бюра, де працюють привітні, усміхнені службовці — і мимоволі звернете погляд на телевізійний апарат, на екрані якого бачите самі себе. На одній із полиць помічаю відомий журнал „Форчюн". Цей журнал, з відомостями про розвиток техніки в Японії, економіки в ЗСА, Бразилії й ін. країнах, із звітами про літакобудування, добування нафти тощо — у числі з грудня 1972 року на стор. 11-ій помістив велике фото, з зображенням прекрасних будинків, з таким підписом: „Парквей Пляза апартаменти, у Стейт Коледжі, Па. Чудовий квітник-парк вітає жителів і гостей великого дому, з великим вестибюлем і повним модерним устаткуванням. Будівничий: Олекса Воскобійник"...

Але для Галини і Олекси Воскобійників таке будівництво, це, здається, вже майже пройдений етап. Тепер на робочих столах — Телевізійна станція, і ще щось, про що подумати не було коли. Поселивши тисячі людей у вигідних, затишних, світлих помешканнях, вони згадали й самі про себе — розпочали будову власного дому, віллі, свого гнізда.

— Ми завжди з дружиною спільно все проєктували і здійснювали, і так само запроєктували нашу хату. Це буде наша остання така будова і наше місце життя, родинного й товариського.

Їдемо утрьох оглядати будову. Здалеку вражає незвичайна форма, модерна, якась особлива, з двома колонами, з ясної барви стінами. На тлі гори будова нагадує щось із казки. Навколо неї — 8 акрів землі, за дорогою — велетенський зелений килим для гольфу. Поблизу віллі буде озеро. За віллею — гора Нитні, — оповита леґендами. Колись туди пішла дочка індійського вождя, красуня Нитні — і ніколи не повернулась... В'їжджаємо на подвір'я, з якого, мов на долоні, видко внизу все місто, з багатьма стрункими будовами стейтового коледжу, що сам має 16 000 акрів землі; ген-ген видніє стадіон на 68 000 глядачів; видко звідси і 10 світлих домів-гігантів — будов людей із світлих і сонящних Полтавщини та Дніпропетровщини.

Вілля так запляновання, що здається, ніби це будова на півтора поверхи, але всередині виявляється, що вона триповерхова. Тут ті, які роками будували для інших, дозволили собі на реалізацію багатьох мрій. Які розміри вілли? — видко хоча б із того, що в ній 5 спалень. У одній із найдальших кімнат, що виходить десь у бік лісу — обладнає свою робітню господар. Там уже будуть не лише креслення, пляни, цифри, обрахунки, там будуть картини, скульптури, музика і напевно й великі, масивні роги канадського лося, якого вполював господар недавно, літаючи з дружиною для відпочинку далеко на північ Квебеку. Мандрівка відбулася в товаристві індіянських провідників, які знають місця, де ще не бувала людина може й від часів сотворення світу.

Вже тепер, хоча будова телевізійної станції та загальний нагляд над усіми справами забирають чимало часу, все таки вже помітне певне відпруження в діловій і діловo-творчій родині.

Увечорі за шклянкою вина — розмови на різні теми, і вони вже стосуються не лише найголовнішого, праці. Мова заходить і про працю для спільноти, і про важливість вільної української науки (це тому й Фундація при УВАН з 5 000 дол. щороку для студентів-докторантів з україністики). Пані Галина закінчила читати новинку — твір на 340 сторінок Мартіна Грея та Марка Галло „Для тих, кого я люблю". Дарує книжку й звертає увагу на гострі й безпідставні виступи у ній проти українців, які не менше терпіли від ґестапо в часі Другої світової війни... „Базою сильних є сильна економіка", — стверджує в розмові господар: „Без економічної бази не можливий дійсний розвиток науки та й культури"... Ця розмова у приємному товаристві, яке раз-пораз розвеселяє малий породистий песик „Деббі", що приносить по черзі різні речі і потім відносить їх на своє місце, або до свого приятеля Віті, — ця відпружена розмова могла б тривати до ранку. Її потрібно, бо кожному потрібно відпруження, відпочинку.

— Або відпочинку, або перепочинку, — усміхається Олекса Григорович. Проти тотального відпочинку, видко, бунтується його активна, творча натура. Але перепочинок потрібний, і п-во Воскобійники вже вирішили провести його в Еспанії і Греції.

— o O o —

Понеділок, 19 березня 1973 року. Поспішаємо велетенським „Марком IV", як ми назвали авто, українізуючи назву, до летовища Мід Стейт. Заспідались, заговорились, немає багато часу, авто-автомат показує, що в його залізному нутрі вже немає багато бензини, але Олекса Григорович піддається цікавості журналіста — і ми їдемо майже на вершину гори, через уже прорубаний ліс: там буде стояти транслядійна вежа телевізійної програми на каналі 29.

Стати там, на вершині, й побачити навколо себе надзвичайну красу природи, а внизу ген-ген — місто Стейт Коледж, —можна з людини обернутись у орла. Можна також гукнути на повні груди, щоб сильний вітер доніс ті слова аж до Кремлю:

„Зважайте!" Українська людина більше ніколи не повірить у ваші „патьомкінскіє дєрєвні"! Ви заморили Полтавщину, батьківщину Котляревського і Гоголя, Лисенка й Капніста, голодом у 1933 році — а Полтавщина будує нову Америку, доки ще не можна будувати нової України! Прийде черга й на Державу, яка буде мати своїх Будівничих! Про це свідчать отам далеко внизу чудові світлі велетні-доми, і вежа „Гордого орла", і вежа, яка тут стрілою злетить до хмар, і Гарвард, і студенти-докторанти з україністики в УВАН, і ще багато-багато чого, про що Галина і Олекса Воскобійники покищо не сказали.

(Кінець)

СІМДЕСЯТП'ЯТИРІЧЧЯ ВЛАДИКИ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

Господь вислухає нас і обдарує Владику-Ювілята Своїми ласками і щедротами.

75-річчя людського життя є благословенний дар, яким Бог обдаровує людину. З покорою сприймаючи цей Божий дар, Митрополит Мстислав може з честю поглянути на свій пройдений життьовий шлях. Це був шлях безперервного горіння в службі Українській Церкві і Українському Народові. Шлях шляхетних задумів і великих досягнень.

10 квітня 1973 року Первоієрарх Української Православної Церкви Митрополит Мстислав вступив у четверте чвертьсторіччя свого вельмикорисного життя. Ми, свідки його архипастирської праці і послідовники його світлих починань, разом з усіма православними українцями молимо „діта і віки будуючого" Вседержителя Господа Бога, щоб обдарував Достойного Ювілята Своїм благословенством „правдиво навчати український народ словом Христової Істини" та кріпив Владику міцним здоров'ям і довгим щастям.

На многі літа, Владико Митрополите!

ОКРУЖНІ КОМІТЕТИ ВІДДІЛІВ УНС...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

Після звітів голови Павла Шевчука, касира Иосипа Билінського та секретаря Вол. Воршона і голови Контрольної Комісії Аксента Урбана, уступаючій управі признано абсолюторію та обрано нову управу, до якої ввійшли: Павло Шевчук — голова, Иосип Билінський і Роман Гарасимяк — заступники голови, Вол. Воршона і Рассел Колодій — секретарі, Василь Труфин — касир, Микола Семків і Іван Коцур — члени. Контрольна Комісія: Аксентій Урбан, Мирон Лесняк і Василь Слободян. Головний предсідник Й. Лисогір у своєму слові подав загальний огляд і оцінку стану та розвитку УНСоюзу в поодиноких ділянках його активности, головний радний Володимир Запаранюк і обласний організатор Василь Оріховський говорили про організаційний стан, розвиток і проблеми Округи. В дальших дебатах обмірковано плян праці в цьому році, зокрема рішено здобути в Окрузі до кінця року 135 нових членів. Розмови продовжувалися під час спільної перекуски.

ОКРУЖНИЙ КОМІТЕТ ЮТИКА - СИРАКЮЗИ відбув свої збори в неділю, 8-го квітня, в залі Українсько-Американського Клюбу в Ромі з участю 26 делегатів із сімох Відділів. Відкрив наради секретар місцевого 121 Відділу Карло Кобіто, представляючи голову Округи головного радного Володимира Запаранюка, який проводив дальшими нарадами, секретарював Ярослав Сенишин. У почесній президії, крім гостей, був заслужений діяч - піонер Іван Пігуляк. Після звітів голови Вол. Запаранюка, заступника голови Івана Чопка, секретаря Я. Сенишина та касира О. Шмоколюка і за Контрольну Комісію Миколи Кривка та дебат над звітами, обрано нову управу, до якої ввійшли: Володимир Запаранюк — голова, Іван Чопко і Теодор Горбовий — заступники, Ярослав Сенишин — секретар, Микола Велих — касир та В. Павлів і І. Мартинюк — члени. Контрольна Комісія: Іван Пиндус, Микола Кривка і Карло Кобіто. Короткі доповіді про стан і розвиток цілого УНСоюзу і місцевої Округи виголосили головний предсідник Иосип Лисогір, головний радний і голова Округи Володимир Запаранюк та обласний організатор Василь Оріховський. Іван Пігуляк зі свого боку закликав усіх до співпраці та посиленої активности для добра УНСоюзу і громади, підкреслював заслуги УНСоюзу в минулому і сучасному та зокрема закликав до більшої активности молодь. Після дебат над пляном праці рішено придбати в цьому році в Окрузі 135 нових членів, відзначити 80-річчя „Свободи" і 50-річчя 271-го Відділу в Елмайрі та активно піддержувати всі акції УНСоюзу. Розмови продовжувалися під час спільної перекуски, яку приготовили пані з місцевого 121-го Відділу.

Окружний Комітет Відділів УНСоюзу в Клівленді, Огайо

повідомляє, що

в неділю, дня 15-го квітня 1973 року

о год. 1-ій після полудня

в залі Середньої Школи УКЦеркви св. Йосафата

при вул. Стейт Ровд в Пармі, Огайо

— відбудуться —

РІЧНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ

в яких обов'язково візьмуть участь делеґати (голови, секретарі і касири) таких Відділів: **Колюмбус 18, Льорейн 50, 233, Стронґсвіл 71, Мідлебурґ Гайтс 102, Акрон 180, 295, Парма 108, 112, 222, 251, 291, 334, 336, 346, 358, Клівленд 240, 328, 364 і Кентон 115.**

ПОРЯДОК НАРАД ЗБОРІВ:

1. Відкриття і схвалення порядку нарад.
2. Вибір Президії.
3. Відчитання протоколу з останніх Зборів і його прийняття.
4. Звіти Управи і Контрольної Комісії.
5. Дискусія над звітами.
6. Схвалення довір'я уступаючій Управі.
7. Доповідь і плян праці головного радного і Окружного організатора **п. Евгена Репети.**
8. Вибір Управи і Контрольної Комісії.
9. Внески та запити й закриття Зборів.

До участи в Загальних Зборах запрошуємо всіх членів УНСоюзу, як гостей.

Після Загальних Зборів чайок і перекуска.

ЗА ОКРУЖНУ УПРАВУ:

Д-р Пилип Теліщевський, секретар — **Д-р Богдан Футей**, голова

Відбулася Конвенція Американських Приятелів АБН

(Закінчення зі стор. 1-ої)

групи до масової участи. Представники АП АБН брали участь в Світовій Антикомуністичній Конференції в Мехіко, а тепер готуються до чергової конференції, яка відбудеться цього літа. Після прийняття конвенцією його звіту до відому, д-р І. Дочефф попросив мґр Славу Стецько до привіту й інформації про діяльність АБН у світі. Гостя зробила огляд політичної ситуації в Німеччині, де соціялістичний уряд Брандта хоче мати режим, подібний до режиму в Юґославії. Діяльність АБН стає там утрудненою, але розгортається в Англії, Данії, Швеції, Бельґії, Австралії, Канаді й Південній Америці. З крайових матеріялів можна довідатися теж дещо про відгомін тієї роботи. АБН мала успішну інформативну акцію під час Олімпіяди в Мюнхені. Коли німецькі робітничі профспілки запросили Шелепіна до Німеччини, АБН найняв адвокатів, які виступили проти спричинника вбивства сл.п. Ребета й Бандери, бо Сташинський був лише виконавцем. С. Стецько закінчила закликом до посилення активности товариства й побажала успіхів у праці. З огляду на те, що існує Секція Жінок АП АБН, предсідник запросив їх на нараду в окремій кімнаті, ними провадила мґр Уляна Целевич з Чикаґо. Звіти закінчив скарбник Михайло Коцка повідомленням, що в касі на день конвенції залишилося 507.57 дол. Після звітів відбулася дискусія. Тоді ж було обрано Резолюційну Комісію, з д-ром Ів. Косяком — головою та сот. Назаренком, п. Ніколаєм, д-ром Ст. Галамаєм і Маріо Аґулером — членами, та Номінаційну Комісію з п. Брукнером, як головою та членами — полк. Р. Райцеффим, Л. Борщем.

Найчисленнішою була кубинська делеґація, що складалася із 19 осіб. Українську делеґацію очолював д-р Ол. Соколишин, складалася вона з таких осіб: Дарія Степаняк, Лев Борщ — голова Української Станиці в Ню Йорку, Мих. Коцка, Яр. Косановський, інж. Вол. Гладкий та мґр Уляна Целевич — голова Жіночої Секції АП АБН, і Теодор Царик з Вашинґтону. Добре були заступлені й німецька делеґація, болгарська, хорватська, мадярська та інші. Після обідової перерви д-р Ів. Косяк зачитав проєкт резолюції, яку присутні схвалили. Опісля вислухано звіт із жіночих нарад та пляни протестів при нагоді відкриття чергової сесії ОН, прочитані панями д-р Анне Марія Перерас — кубинкою, та зреферовані п-і Уляною Целевич.

Від Номінаційної Комісії запропоновано таку Управу на чергові два роки: голова Президії АП АБН — д-р Нестор Процик, заступники: Міро Ґал — хорват, д-р Іван Косяк — білорус, капіт. Золтан Вашварі — мадяр, Роберт Брукнер — німець, д-р Г. Папрікофф — болгарин, д-р А. Боніфаціюс — хорват. Голова виконавчо-ділової Управи: д-р Іван Дочефф — болгарин, заступники: д-р Ст. Галамай, д-р Анатоль Пласкачевський — білорус, Антоні Носич — хорват, отаман Нікола Назаренко — козак, Віліям Рока — мадяр та Арістіде Ніколаі — румун; генеральний секретар — інж. Маріо Аґуілера, кубинець; адміністративний секретар — Верн Мічель, американець; скарбник — Михайло Коцка, українець; директор публічних виступів і зв'язків — д-р Кароль Сітко, німець; директор Жіночого Відділу — мґр Уляна Целевич; представник до Об'єднаних Націй — д-р Анне Марі Перерас, кубинка; директора Відділу Молоді АП АБН призначить Управа. До Ради Директорів АП АБН чи Ради Національних Представників увійшли: болгари — полк. Ричард Райчефф та Андон Андонофф; білоруси — Володимир Пілеса та Пітер Савчик; Козакія — Нік. Сухенко; від хорватів — Мірко Варіч та Вінко Кузіна, від Куби — д-р Хуан Р. Апортела та Джорджео Ліціо; від Естонії — Едвард Деррік та полк. Елмер Лірріnґ; від Німеччини — Карл Райн та Еріх Єнсен; від Мадярщини — Іштван Серенні та Ґавор Пешті; від Румунії — проф. Джордж Ботошані та Павл Міґай; від Словаччини — Іван Самел та Алекс Пускчін; від України — Юрій Волошин й інж. Вол. Гладкий. Кожна нація дасть своїх заступників, і так від українців запропоновано Дарію Степаняк, Лева Борщa та д-ра Ол. Соколишина, яких обрано одноголосно.

Увечері в „Коммодор" відбувся бенкет для відзначення 30-річчя постання АБН, з виступами мґр Слави Стецько, яка уточнила тези її ранішньої доповіді, із закликом до більшої активности усіх, конґресмена Маріо Біаджі, кандидата на посадника міста Ню Йорку, який теж закликав до більшої активности, та д-ра Карла Сітка, який вказав на загрозливу ситуацію в Німеччині та закликав спільно діяти проти імперської московської затії. Імпрезовий референт вечора А. Ніколаі представив музичні точки вечора. Виступали українські бандуристи Ірина Чорна та Ярослав Стахів, тріо хору „Жайворонки" Осередку СУМА в Ню Йорку — Іванка Кузів, Бриґіта Заяць та Леся Цебрій, які виконали ряд українських музичних точок й пісень; естонці дали виступ соліста Гіллара Саарести при фортепіяновому супроводі Фредеріки Таннер. Потім голова д-р Ів. Дочефф закрив вечір і подякував виконавцям, промовцям та учасникам бенкету в 30-річчя постання АБН.

О.С.

Шахові Першості УСЦАК відбудуться 20 до 22-го квітня в Торонті

Восьмий Шаховий Турнір за індивідуальну першість Української Спортової Централі Америки і Канади на 1973 рік відбудеться в Торонті вже в днях від 20-го до 22-го квітня 1973. Ці першості, які будуть проведені в шости кругах швайцарською системою, почнуться в п'ятницю, 20-го квітня, о год. 10-ій ранку і в трьох днях турніру будуть розіграні по два круги зустрічей. В неділю, 22-го квітня, о год. 8:30 вечором відбудеться святочна роздача нагород в часі товариської вечірки. Шахові змагання будуть проведені в залі Інституту св. Володимира при 620 Spadina Avenue, а кінцева вечірка з врученням нагород переможцям в клюбових приміщеннях СТ „Україна" при 186 Wallace Avenue в Торонті.

До участи в цих першостях допущені шахісти українського походження, які є членами товариств або молодечих організацій — членів УСЦАК та мають вирівняну вкладку за 1973 рік у Централі. Зголошення разом із вписовим $10.50 від учасника, як теж замовлення нічліґів, приймає до 14-го квітня п. Богдан Миндюк, 26 Leamington Avenue, Toronto 18, телефон (416) 239-0817. Перших п'ять шахістів одержать нагороди, а три перші також мандрівні трофеї. Господарем турніру є СТ „Україна", Торонто, яке відзначає в цьому році 25-річчя свого існування. Проводитиме змаганнями ланковий шахів УСЦАК п. Богдан Миндюк.

Розшуки

ДМИТРО ЩУР ГРИГОРОВИЧ

пошукує свого брата —

Олексу Щура Григоровича

нар. 1925 р. в с. Клювинці, район Копичинці, який правдоподібно живе в Англії. Хто знав би про нього, або він сам, прошу писати до

OSYP KOWALCHUK
1456 N. Springfield Avenue
CHICAGO, Ill. 60651

Заграничні часописи проситься про передрук.

ПОМЕР ЙОЗЕФ ПАВЕЛ, МІНІСТЕР В УРЯДІ ДУБЧЕКА

Прага. — Тут помер на 64 році життя Йозеф Павел, видатний чехословацький комуністичний лідер і міністер внутрішніх справ Чехо-Словаччини в уряді Александра Дубчека. З його ініціятиви була переведена чистка таємної поліції з елементів, які стосували терористичні методи. По совєтській інвазії Чехо-Словаччини в 1968 році і ліквідації режиму Дубчека Павела викинено з Комуністичної партії і він останні роки свого життя прожив у „неласці".

Різне

Funeral Directors